

Nieuwsbrief VGVZ

Bestuur & stafbureau,
werkvelden & sectoren

Nummer 39 – november 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Nieuws van bestuur en stafbureau	2
Vereniging en bestuur	2
Wetgeving en beleid	4
Onderzoek en wetenschap	5
Personalia	6
Werkveld Psychiatrie	7
Werkveld Ziekenhuizen	8
Werkveld Revalidatie	8
Werkveld Eerste lijn	9
Protestante sector	10
Humanistische sector	11
SING	12

Foto: Ger Thonen

Nieuws van bestuur en stafbureau

Vereniging en bestuur

Koers komende jaren

Belangrijk bestuurlijk thema dit jaar is de ontwikkeling van een nieuw meerjarenbeleid voor de periode 2018-2022, met de daarvoor benodigde middelen. Op de ALV van 25 juni 2018 zullen de beleidsvoornemens inhoudelijk worden gepresenteerd. Ter voorbereiding daarvan zullen er twee Open Platforms zijn om met elkaar van gedachten te wisselen, in een stadium dat nog niet alles vastligt. Wil je meepraten? Kom dan op 12 maart naar Zwolle, of op 19 maart naar Den Bosch.

Externe presentie van de VGVZ

Regiegroep vanuit fonds Deo Volente

Dit fonds stelt de komende jaren geld beschikbaar voor versterking van de profilering van de geestelijke verzorging. Samen met Vilans, Reliëf, en Agora heeft de VGVZ zitting in een Regiegroep die de activiteiten aanstuurt. Concreet wordt nu gedacht aan uitbreiding van de Kennisbank van de VGVZ met een InspirationCloud van best practices, en het organiseren van een publicitair aantrekkelijke 'dag van de geestelijke verzorging'. Eind november worden nadere afspraken gemaakt.

Prinsjesdagviering

Op 19 september heeft voorzitter Hugo Vlug de VGVZ vertegenwoordigd op de Prinsjesdagviering in de Grote Kerk in Den Haag, de grootste interreligieuze bijeenkomst van ons land en kennismaat met mevrouw Ineke Bakker, voorzitter van het bestuur van dit evenement. Er is een documentaireverslag van deze viering: [Wat bezielt Nederland?](#)

KNMG

De voorzitters van KNMG (René Héman) en VGVZ hebben onlangs met elkaar kennismaat. Daarbij is met name gesproken over de rol van artsen en geestelijk verzorgers bij 'voltooid leven'. Zoals ook uit diverse publicaties van de KNMG blijkt, ziet de artsenfederatie geen rol of taak voor artsen bij het beoordelen of een leven 'voltooid' is. De rol van geestelijk verzorgers is om dichtbij de mens te staan, die hiermee worstelt. Eensgezindheid was er over het idee, dat toename van persoonlijke contacten tussen artsen en geestelijk verzorgers hierin belangrijk is en verbeterd kan worden. René Héman benadrukte tenslotte in het gesprek de maatschappelijke en morele verantwoordelijkheid die hij voor artsen ziet om ook in het maatschappelijk debat zich uit te spreken. Zie ook de [Overwegingen artsenfederatie KNMG bij 'Kabinetsreactie en visie Voltooid Leven'](#).

Expertmeeting Vita Valley

Op 26 september vond een expertmeeting plaats over Voltooid Leven georganiseerd door [VitaValley](#), een professioneel netwerk voor zorginnovaties. Voorzitter Hugo Vlug was hierbij aanwezig. Met Maarten Verkerk, bestuurslid van VitaValley, die tevens lid was van de commissie Schnabel, zijn wij in gesprek om te kijken hoe we verder kunnen samenwerken, ook op het gebied van innovaties voor geestelijke verzorging.

Expertisenetwerk Levensvragen en ouderen

De afgelopen jaren is er geregeld contact geweest vanuit de VGVZ. Met de werkveldraad Verpleeg- en Verzorgingshuizen wordt nu bekeken hoe we kunnen zorgen voor een structureel contact met dit belangrijke expertisenetwerk.

Taskforce Geestelijke Verzorging in zorg buiten instellingen

Expertmeeting onderwijs en spirituele zorg

Op 16 oktober vond in Zwolle een expertmeeting plaats over onderwijs en spirituele zorg. Deze bijeenkomst was georganiseerd door de Taskforce van de VGVZ en de Hogeschool VIAA. Doel van de middag was om met verschillende partijen te overleggen over scholing in spirituele zorg aan zorgmedewerkers uit andere disciplines, van verzorgenden tot medisch specialisten. Aanwezig waren vertegenwoordigers van hogescholen, Vilans, NPV, Palliantie, Movisie, V&VN, een afvaardiging van de Universiteit voor Humanistiek, de Radboud Universiteit en de Rijksuniversiteit Groningen. De vraag die centraal stond was hoe in het onderwijs structureel meer aandacht besteed kan worden aan het omgaan met existentiële vragen, welke methoden daarvoor dan het meest geschikt zijn en wie bij deze ontwikkelingen het voortouw zou moeten nemen. Etje Verhagen (voorzitter van de Taskforce) heette iedereen welkom en legde uit hoe deze bijeenkomst tot stand was gekomen: bij een overleg met VWS werd aangegeven dat het zeer nodig en wenselijk was iets te doen aan de zichtbaarheid van geestelijke verzorging. In aansluiting op onderzoek binnen de palliatieve zorg werd geadviseerd bij het onderwijs te beginnen: daar moeten andere zorgverleners bewust gemaakt worden van de noodzaak en van de mogelijkheden van spirituele zorg.

Prof. dr. Carlo Leget nam ons mee in het onderwijsraamwerk palliatieve zorg, het Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland en de Richtlijn spirituele zorg. Hij besprak een aantal aspecten daaruit die richting kunnen geven bij het verbeteren van het onderwijs in spirituele zorg.

Een belangrijke conclusie van de expertmeeting was dat zorgverleners aangespoord moeten worden interesse te hebben in de hele mens aan wie hij of zij zorg verleent en in de naasten. Het gaat daarbij om zowel de fysieke, mentale, sociale als spirituele dimensie van de zorg. Naast een open houding en present (durven) zijn is ook enige kennis van levensbeschouwingen onontbeerlijk. Weten wanneer te verwijzen en naar wie is een volgende noodzakelijke stap.

Afgesproken werd dat de genodigden die 16 oktober bijeen waren volgend jaar opnieuw overleggen over ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en spirituele zorg. De bedoeling is dat er een platform gaat functioneren, waarbij de VGVZ een van de kartrekkers is.

Overzicht financiering eerste lijn

Een belangrijke vrucht van het werk van de Taskforce is het overzicht Financieringsmogelijkheden voor geestelijke verzorging in de eerste lijn. De zeer complete en toch handzame tabel is te vinden op de pagina [Handige beleidsdocumenten](#) onder punt 2.

Vervolg Taskforce

Intussen heeft Etje Verhagen besloten haar voorzitterschap van de Taskforce te beëindigen. In december gaat het bestuur samen met de Taskforce om de tafel om te evalueren, en zal vervolgens gezocht worden naar hoe het vele verzette werk vanaf 2018 te continueren is binnen de grenzen van wat voor iedereen haalbaar is.

Wetgeving en beleid

Geestelijke verzorging in regeerakkoord

Een historisch moment: geestelijke verzorging staat in het regeerakkoord!
Het heeft even geduurd maar nu ligt het er: het regeerakkoord [Vertrouwen in de toekomst](#). De coalitiepartijen VVD, CDA, ChristenUnie en D66 hebben over een groot aantal onderwerpen met elkaar afspraken gemaakt en wat blijkt...ook over geestelijke verzorging.

Geestelijke begeleiding na aardbevingen Groningen

Geestelijke verzorging wordt in het regeerakkoord namelijk tweemaal genoemd. De eerste keer als het gaat over geestelijke verzorging aan de slachtoffers van de aardbeving(en) in Groningen. Geestelijke verzorging zal, als het aan de coalitiepartners ligt, betaald gaan worden uit een op te richten fonds voor de regio (pag. 43 van het regeerakkoord).

Geestelijke verzorging en waardig ouder worden

Daarnaast wordt geestelijk verzorging genoemd als één van de bijdragen om waardig ouder worden werkelijk handen en voeten te geven. De coalitiepartners zijn van plan om daar gedurende de kabinetsperiode 35 miljoen euro aan te besteden (pag. 59 van het regeerakkoord).

In het komende overleg van de VGVZ met het ministerie van VWS staat op de agenda hoe de gelden uit het regeerakkoord inzetbaar kunnen worden gemaakt.

Inbreng VGVZ bij Richtlijnen

- De VGVZ heeft, met dank aan de werkveldraad Psychiatrie en de Commissie Wetenschap, commentaar gegeven op de concept-richtlijn Levensbeëindiging op verzoek bij patiënten met een psychiatrische aandoening. De reactie is te vinden op de pagina [Handige beleidsdocumenten](#) onder [punt 5](#).

- De Zorgstandaard Dementie wordt herzien. Dit is een omvangrijk project, in opdracht van het bestuur van het Deltaplan Dementie en gefinancierd door het ministerie van VWS. We zijn blij dat collega Tim van Iersel zijn kennis en expertise op dit gebied zal inbrengen namens de VGVZ.

FBZ

De Federatie van Beroepsorganisaties in de Zorg (FBZ) vertegenwoordigt ons en vele andere disciplines bij cao's en andere arbeidsrechtelijke zaken, zoals besprekingen rond reorganisaties en sociale plannen.

Cao's

De afgelopen zomer zijn er meerdere cao's tot stand gekomen. Velen van jullie hebben dat ook gemerkt omdat ze geraadpleegd werden over hun nieuwe cao. Als VGVZ hebben we, met de input van de collega's, besloten met al deze cao-resultaten in te stemmen.

Ondernemingsraden

Een andere manier waarop je verneemt van de FBZ is bijvoorbeeld bij sociale plannen in je organisatie, of verkiezingen voor de ondernemingsraad. Mocht je aspiraties hebben voor de OR in jouw bedrijf: binnenkort wordt het mogelijk om je officieel vanuit de VGVZ/FBZ te laten kandideren.

Onderzoek flexwerk

De FBZ is op dit moment bezig te onderzoeken hoe de achterban te maken heeft met flexwerk. Mocht je de vraag om mee te doen aan dat onderzoek gemist hebben: je kunt nog steeds [meedoen](#).

Mocht je meer informatie willen over de FBZ, ga dan naar de [website](#). Daar vind je ook de [voordelen](#) van het lidmaatschap en informatie over [teruggave](#) van de contributie voor de beroepsvereniging. Het is belangrijk een verzoek om teruggave vóór het einde van het jaar bij je werkgever in te dienen.

Eva Kersbergen en Marten Tel, afgevaardigden FBZ namens de VGVZ

Onderzoek en wetenschap

Case Studies Project Geestelijke Verzorging: update

Het project loopt nu bijna een jaar. Er zijn in totaal 60 geestelijk verzorgers bij betrokken uit alle werkvelden (incl. eerste lijn, justitie en defensie) en uit alle sectoren, georganiseerd in 6 zogenoemde onderzoeksgemeenschappen. Er zijn 10 onderzoekers van vier verschillende universitaire instellingen bij betrokken. Vanaf dit najaar zijn twee promovendi aan het project verbonden. Dit najaar wordt een secretaris/junior-onderzoeker aangesteld die het project gaat ondersteunen. Volgend jaar zal het project, waarvoor nu een samenwerkingsovereenkomst wordt gesloten tussen de Tilburg School of Catholic Theology en de Protestantse Theologische Universiteit, ondergebracht worden in het Universitair Centrum Geestelijke Verzorging, waarin de

PThU en de TST hun expertise op het gebied van geestelijke verzorging (zorg, justitie, defensie, eerste lijn) bijeenbrengen. Op 2 oktober is een bijeenkomst geweest waar ongeveer 25 stakeholders (onder wie de VGVZ, SKGV, Agora, NVP, en een aantal leidinggevendenden uit de zorg, van justitie en defensie) kennis hebben kunnen maken met het project. Een dergelijke bijeenkomst zal jaarlijks worden georganiseerd.

Nadere inlichtingen bij dr. [Sjaak Körver](#) en prof. dr. [Martin Walton](#).

Onderzoeksforum 27 november (Zwolle).

De Commissie Wetenschap van de VGVZ organiseert weer een forum, waarop onderzoeken van geestelijk verzorgers in verschillende stadia aan de orde komen. Ditmaal met presentaties van Theo van Leeuwen, Annelieke Damen en Beate Giebner.

Meer informatie is te vinden op de [website](#).

Save the date: voorjaarsconferentie Commissie Wetenschap: 20 april (Zwolle)

Thema is *Het ambacht van geestelijke verzorging. Ontwikkelingen en perspectieven*.

Wat is de 'state of the art' van geestelijke verzorging in Nederland? En waar staan wij in de wetenschappelijke onderbouwing ervan?

Een belangrijke vraag, die vanuit meerdere geledingen van de VGVZ klinkt. Vandaar nu alvast een [vooraankondiging](#).

Personalialia

Publicaties

- In de KSGV-reeks verscheen *Een prachtige dans. De therapeutische afstemming van afstand en nabijheid in het werk van Carl Rogers, Martin Buber en Henri Nouwen*. Een publicatie die tot stand kwam met steun uit het Studie- en Projectfonds van de VGVZ. Het boek is opgenomen in de [Kennisbank](#) van de VGVZ, op de pagina waar meer publicaties van geestelijk verzorgers te vinden zijn.
- Collega Antoine de Haan schreef een [artikel](#) in Medisch Contact (nr 39, september 2017), met als titel *Wees duidelijk als behandelen zinloos is. Laat niet islam of orthodoxie, maar medische professionaliteit leidend zijn*. Het volledige artikel is op te vragen bij [Antoine de Haan](#).

Nieuws van de werkvelden en sectoren

Werkveld Psychiatrie

Studiedag WVR Psychiatrie - 9 november 2017

Polyfonie en Perspectief. Over zingeving en bijzondere ervaringen

Hoe verhouden geestelijk verzorgers zich tot mensen met bijzondere ervaringen? Houden ook zij zich het liefst verre van de inhoud van stemmen en wonderlijke beelden? Of begeven zij zich wel degelijk in de meerstemmigheid van mensen? Maar hoe doe je dat dan? Vertrouw je op je intuïtie of kun je ook meer methodisch te werk gaan? Deze studiedag biedt handvatten aan geestelijk verzorgers die het erop willen wagen: luisteren naar cliënten met niet-alledaagse ervaringen, zoals stemmen horen.

Wanneer: donderdag, 9 november 2017, 9.30-17.00 uur

Waar: Pro Persona, MCZ Wolfheze

Informatie: op de [website](#).

Nieuw! Generieke Module Herstelondersteuning

De Generieke [module](#) Herstelondersteuning van het Netwerk Kwaliteitsontwikkeling GGZ is online beschikbaar.

Een breed samengestelde werkgroep (waaronder Taco Bos, geestelijk verzorger bij Pro Persona) heeft deze module opgesteld om herstelondersteuning binnen GGZ, verslavingszorg en het sociaal domein te verankeren. Herstelondersteuning gaat om ondersteuning van het individuele proces van cliënten, gericht op het ontwikkelen van meer eigen regie en zelfvertrouwen, een beter contact met anderen en meedoen in de samenleving. De generieke module is een hulpmiddel voor zorgprofessionals om mensen met psychische en/of verslavingsproblemen zo goed mogelijk te ondersteunen bij hun herstel.

In deze module wordt zingeving genoemd als een van de, vaak onvervulde, zorgbehoeften van cliënten. Cliënten zoeken naar herstel in het omgaan met verlies van mogelijkheden alsook in het zoeken naar betekenis in het leven met een psychische aandoening. (meer hierover op blz. 17-18 van de module).

Tijdschrijven voor geestelijk verzorgers in de GGZ per 1 januari 2018

De Nederlandse Zorgautoriteit NZa heeft de ondersteunende beroepen in de GGZ, waaronder geestelijke verzorging, gevraagd om per 1 januari 2018 de tijd te registreren die besteed wordt aan

de begeleiding van patiënten. De zorginstellingen is verzocht een systeem te ontwikkelen voor deze tijdregistratie. Over dit verzoek heeft de werkveldraad een ledenraadpleging georganiseerd om het verzoek, de achtergronden ervan, de kansen en de bezwaren erbij te bespreken. Op basis van de ledenraadpleging komt de raad binnenkort met een aantal aanbevelingen.

Op de [websitepagina](#) van de raad vindt u de uitnodiging, met de achtergronden van het verzoek van de NZa en de presentatie die gehouden is. Het verslag van de raadpleging en de aanbevelingen zullen zo spoedig mogelijk op de site komen te staan en verspreid worden binnen het werkveld.

Werkveld Ziekenhuizen

Werkconferentie palliatieve adviesteams

De geplande werkconferentie krijgt een andere datum. Er is een 'save the date mail' uitgegaan voor een werkconferentie die gehouden zou worden op 23 november met als inhoud betrokkenheid bij palliatieve adviesteams. Deze datum blijkt niet haalbaar. Er wordt gezocht naar een datum eind januari, begin februari. Informatie hierover volgt.

Twee nieuwe leden werkveldraad

Adri Spelt, geestelijk verzorger UMC Groningen en Annemieke Kuin, geestelijk verzorger Westfriesgasthuis Hoorn, zijn het team komen versterken.

Werkveld Revalidatie

Masterclass 'Religie/spiritualiteit en EMDR'

Op 26 september kwamen leden van het werkveld bij elkaar in revalidatiecentrum Klimmendaal te Apeldoorn voor een masterclass *Religie/spiritualiteit en EMDR*. Voor wie het niet weet: EMDR is een afkorting voor *Eye Movement Desensitization and Reprocessing*. Dit wordt gebruikt om emoties en de indruk van een traumatische gebeurtenis van elkaar te scheiden. Een zeer interessant onderwerp, wat wel bleek uit de opkomst én werd bevestigd in de loop van de dag.

Religieuze en spirituele trauma's

In de morgen spraken we over religieuze en spirituele trauma's: wat verstaan we daaronder? Met elkaar verkenden we het gebied van het (spirituele) trauma:

- Welke trauma's kom je tegen als geestelijk verzorger? En kunnen dit trauma's zijn op het gebied van religie, spiritualiteit en zingeving?
- Hoe uit zich dat specifieke trauma in de praktijk waarin we werken? Welke klachten en symptomen zijn herkenbaar?
- Welke houding heb je als geestelijk verzorger: hoe gaan we ermee om, welke

begeleiding zetten we in?

Dat gaf een drietal sheets met al onze bevindingen en ideeën en die werden opgehangen om er zo in de middag ook zicht op te hebben.

EMDR

Na de lunchpauze kwam de gastspreker Stefan Meeldijk, GZ-psycholoog en EMDR practitioner i.o. Hij vertelde eerst iets over de huidige stand van zaken bij EMDR-behandelingen. Daarbij zag ook hij de hype die nu is ontstaan en allerlei 'behandelaars' die een cursusje EMDR hadden gedaan en daarmee gelijk de praktijk in gaan. Hij stelde dat EMDR een vorm van behandeling is, naast allerlei andere vormen van psychologische behandeling en dat het ook niet los van elkaar gezien kan worden. Men is nu ook bezig om alleen de GZ-psycholoog met een goede EMDR-opleiding toestemming te geven om deze behandeling te geven.

Hij vertelde dat het woord trauma breder is geworden: het geldt niet alleen voor ernstige schokkende ervaringen/gebeurtenissen (eenmalig), maar ook voor andere traumatische ervaringen, zoals de chronische pijnklachten, fantoompijn, depressie (repetierend). Van belang blijft dat er een focuspunt moet zijn, waarbij emoties kunnen worden opgeroepen bij een beeld, geluid of geur zodat die door de EMDR van elkaar losgemaakt kunnen worden.

Geestelijke verzorging en EMDR

In feite geldt dat net zo voor ervaringen op geloofsgebied of op het gebied van zingeving, omdat daarbij dezelfde emoties en gevolgen een rol kunnen spelen, zoals pijnlijke herinneringen, dromen, dissociatieve reacties en lijdensdruk of het vermijden daarvan. Stefan Meeldijk herkende het een en ander op de sheets, die wij 's morgens hadden gemaakt.

EMDR kan hierbij helpen. Zeker bij PTSS is het één van de eerste ingangen, bij andere traumatische ervaringen hangt het ook af van wat de cliënt zelf wil. Een geestelijk verzorger die zelf een cursusje EMDR gaat doen en in de praktijk brengt, is niet aan te raden. Samenwerking tussen psycholoog en geestelijk verzorger is wél van groot belang.

Er ontstond een levendige discussie over dit boeiende onderwerp! En met moeite moesten we er een punt achter zetten, maar we hadden nog wat zakelijke dingen te bespreken. Het was een uitstekende Masterclass!

Anja de Vries

Werkveld Eerste lijn

Visie en beleidsplan 2017–2020 verder geconcretiseerd

De visie en het beleidsplan 2017-2020 van het Werkveld is op de [website](#) geplaatst. Het beleidsplan gaat in op vijf aspecten:

1. Positionering en legitimeren van geestelijke verzorging in de eerste lijn;
2. Zoeken naar (structurele) financiering;

3. Zichtbaar maken van eerstelijns geestelijk verzorgers en ondersteuning in het profileren van hun aanbod;
4. Kwaliteit borgen van het aanbod en verder professionaliseren in opleiding en nascholing;
5. Faciliteren van een landelijk netwerk.

De raad is nu bezig met verdere concretisering en planning van de acties die voortkomen uit het beleidsplan. Velen dragen al een steentje bij, maar hoe meer handen hoe lichter het werk is. Daarom: heb je ervaring met één of meerdere van de bovenstaande punten, deel deze dan met ons en draag zo bij aan het verder op de kaart zetten van en invulling geven aan de geestelijke verzorging eerste lijn in het zorglandschap.

Klachten cliënten

Ook geestelijk verzorgers in de eerste lijn kunnen te maken krijgen met een klacht van een cliënt. Niet fijn natuurlijk, maar het kan nu eenmaal gebeuren. Cliënten kunnen deze klacht voorleggen aan de klachtencommissie van de VGVZ. Ook eerstelijns geestelijk verzorgers vallen namelijk onder de beroepscode. Het is goed om in de communicatie naar klanten via bijvoorbeeld website en folder hier aandacht aan te besteden.

Gv-kaart

De gv-kaart maakt melding van alle geestelijk verzorgers die in de eerste lijn werken. Wil je hierop vermeld worden, meld je dan aan bij [Martin Ruiter](#) (nieuw lid). Als eis geldt wel dat je (op termijn) voldoet aan de kwaliteitscriteria van het SKGV.

Afstemming NVPA-SKGV

Alle opleidingen, cursussen, symposia en dergelijke die door de SKGV geaccrediteerd zijn, worden als zodanig overgenomen door de NVPA. Dit is van belang voor de geestelijk verzorgers die (ook) aangesloten zijn bij deze vereniging. Door de NVPA geaccrediteerde activiteiten worden niet overgenomen door de SKGV.

Protestante sector

Activiteiten

De protestantse sectorraad heeft afgelopen jaar verder ingezet op onderhoud en versterken van de contacten met protestantse collega's van defensie en de Protestantse Theologische Universiteit. Vanuit de sectorraad zijn we betrokken in de subgroep 'Levensende vraagstukken' van de PKN. Rond de zomer hebben predikanten een digitale enquête ontvangen waarin zij bevraagd werden naar hun ervaringen in het pastoraat met betrekking tot actieve levensbeëindiging.

Tagung Duitse collega's

Ieder jaar wordt een gezamenlijke conferentie gehouden met Duitse en Nederlandse collega's. Op 29 en 30 november 2018 vindt de ontmoeting plaats in Schwerte (Duitsland). Het thema 'Onmacht' is vastgesteld. De voorbereidingscommissie zoekt versterking! Welke vrouw of man durft dit aan? Voor meer informatie kun je terecht bij [Jos van der Leur](#) en [Moritz Pfähler](#). De voorbereidingsvergadering wordt in Utrecht gehouden, op 18 of 19 januari.

Oproep

We zoeken versterking. Vind je het waardevol om mee vorm te geven aan de protestantse sector, meld je dan aan bij de sectorraad! We vergaderen vier keer in het jaar, op maandagmiddag in het Oud Katholiek Seminarie in Amersfoort, op loopafstand van het station. Voor volgend jaar staat onze tweejaarlijkse conferentie op de rol.

Naast Ineke Uijtdewilligen, voorzitter, bestaat de sectorraad uit Els Groeneveld, penningmeester; Johan Bruning en Moritz Pfähler (nieuw) contactpersoon Duitse zustervereniging; Pieter Nauta, notulist; en [Simone Visser](#), secretaris.

Simone Visser

Humanistische sector

De humanistische sectorraad volgt de ontwikkelingen binnen ons beroep en de vereniging. Contact hierover kan via secretaris [Irene van Bentem](#).

Online geestelijke begeleiding

Karlijn Bunnig schreef aan de Universiteit voor Humanistiek een scriptie over [online geestelijke begeleiding](#). In het theoretische deel bekeek ze wat humanistische geestelijke begeleiding kan leren van e-mental health. Voor het empirische gedeelte is ervoor gekozen om zes respondenten te interviewen die geestelijke begeleiding online toepassen. Hieruit komen mogelijkheden en moeilijkheden naar voren. Het hangt van de persoonlijke voorkeur af of online geestelijke begeleiding toegepast kan worden: zowel de begeleider als de cliënt moeten zich er comfortabel bij voelen en er affiniteit mee hebben. Het vraagt om een andere manier van begeleiden. Blended care, waarin fysieke contacten worden aangevuld met online contacten, lijkt een waardevolle optie.

Doodzieke kinderen

[Jong leven ontwricht. Existentiële processen bij kinderen met een levensbedreigende ziekte](#) is de titel van de scriptie van S. Oskam. Voor dit onderzoek is, in beperkte mate, geobserveerd in het Erasmus MC Sophia en zijn tien medewerkers van het psychosociale zorgteam aldaar geïnterviewd. De kinderen worstelen met veranderingen op het gebied van identiteit en verbondenheid. Hoewel hoop zo lang mogelijk centraal staat is de (eventueel naderende) dood een belangrijk thema. In kleine expliciete uitingen bieden de kinderen hun omgeving een inkijk in wat er bij hen speelt, via flarden en fragmenten pogen de kinderen grip te krijgen op dat wat hun overkomt.

Interview

[Jesse Gruiters over zijn werk als geestelijk begeleider in het UMCU](#). Het is dankbaar, en soms ook zwaar werk. Hoe sta je patiënten bij, maar houd je toch afstand? En hoe heilig is het protocol?

Talkshow

UP! biedt inspiratie rond het thema ouder worden, een frisse blik, ruimte voor scherpe randjes en veel moois. Elke UP! talkshow heeft een eigen invalshoek. Op maandag 11 december om 20 uur wordt in de Nieuwe Liefde in Amsterdam van gedachten gewisseld over je nalatenschap aan deze wereld. Niet qua geld en materie, maar in overdrachtelijke zin. Hoe wil je herinnerd worden? Wat laat je achter, hoe herinneren mensen zich jou en jouw leven? [Up! Talkshow - In Memoriam](#).

SING

Terugblik op symposium

Op maandagmorgen 25 september jl. gingen de deuren van de Dominicuskerk in Amsterdam open en verzamelden zich zo'n 80 mensen rond het thema van de dag: *Multiple Religious Belonging* in Nederland en geestelijke verzorging.

Het onderzoek naar religieuze / levensbeschouwelijke diversiteit in het leven en werk van geestelijk verzorgers, uitgevoerd door onderzoekers van de Vrije Universiteit Amsterdam, stond deze dag centraal. Mirjam Maas opende namens de SING het symposium en hierna volgden interessante lezingen door Manuela Kalsky, André van der Braak en Daan Oostveen over respectievelijk: 'het fenomeen Multiple Religious Belonging in Nederland', 'boeddhistische christenen en christelijke boeddhisten' en 'religieuze diversiteit in China'. Joantine Berghuijs en Anke Liefbroer presenteerden vervolgens de resultaten van het onderzoek, waarna alle deelnemers in vijf workshopgroepen uiteengingen om verder te praten over hun eigen ervaringen met het thema 'MRB' en de betekenis ervan voor de houding en toekomst van de geestelijk verzorger. Spannend en inspirerend!

Wisseling van de wacht

Eveneens op 25 september, aan het einde van het symposium, werd het figuurlijke stokje van voorzitterschap door Mirjam Maas overgedragen aan Nynke Kroodsma (tot dan toe lid van het bestuur).

Mirjam Maas zijn we dankbaar voor al haar werk en we zijn er als bestuur heel erg blij mee dat zij voorlopig wel lid blijft van de SING.

Carla van der Heijden legt haar taken als secretaris en bestuurslid neer. Het bestuur is ook haar zeer erkentelijk voor haar goede werkzaamheden. Zowel Carla als Mirjam waren sinds de oprichting van de SING, in mei 2014, in het bestuur van de sectorraad actief. We hopen natuurlijk het succes van de SING met het (deels) nieuwe bestuur voort te zetten om ook in de toekomst een plaats te kunnen zijn waar geestelijk verzorgers zich thuis voelen en van waaruit vruchtbare symposia georganiseerd zullen blijven worden!

Gegevens bestuur en raden VGVZ

Namen en contactgegevens vindt u [hier](#).

Wijzigingen

Graag houden wij ons ledenbestand zo up-to-date mogelijk. Geef daarom wijzigingen in uw e-mailadres of in uw andere gegevens (werk of privé) door aan het [secretariaat](#).

Agenda

Activiteiten van de werkvelden en sectoren worden ook vermeld op de website van de VGVZ. Voor het aanmelden van activiteiten kunt u een mail sturen naar het [secretariaat](#).

Volgende Nieuwsbrief

De volgende nieuwsbrief verschijnt maart 2018. Kopij kunt u **voor 22 maart 2018** aanleveren bij het [secretariaat](#) van de VGVZ.